

**PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
SZNAKSPRAWY**

Warszawa, 16 marca 2026 r.

Dot. SPS-III.020.19.9.2026

**Pan Marek Siwiec
Szef
Kancelarii Sejmu**

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 stycznia 2026 r. uprzejmie przedstawiam w załączeniu opinię Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady
Sądownictwa
sędzia Rafał Puchalski
podpisano elektronicznie

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.19.18.2026

Data wpływu 18. III. 2026

KRAJOWA RADA SĄDOWNICTWA

centrala: 22 379 28 40
fax: 22 379 27 94
biuro@krs.gov.pl

www.krs.pl
Klauzula RODO: <https://krs.pl/pl/kontakt>

ul. Rakowiecka 30
02-528 Warszawa

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 12 marca 2026 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, przekazany przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 29 stycznia 2026 r. (znak: SPS-III.020.19.9.2026), opiniuje projekt negatywnie.

Projekt zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny zmierza do wprowadzenia kwalifikowanego typu czynu zabronionego w nowo dodanym § 4 do art. 199 Kodeksu karnego. Zgodnie z brzmieniem projektowanego przepisu, jeżeli sprawca czynu określonego w § 1–3 art. 199 (nadużycie stosunku zależności, zaufania) jest osobą, od której pokrzywdzony jest szczególnie zależny, w szczególności lekarzem, terapeutą, psychologiem, nauczycielem, wychowawcą, opiekunem, duchownym, przełożonym lub inną osobą sprawującą faktyczną władzę lub kontrolę albo nadużywa zaufania wynikającego z pełnionej funkcji lub wykonywanego zawodu, podlegać będzie karze pozbawienia wolności od lat 3 do 20.

W powyższym względzie, Krajowa Rada Sądownictwa zwraca uwagę, że projektowany § 4 art. 199 Kodeksu karnego mieści się zakresowo w dyspozycji § 1 art. 199 Kodeksu karnego, gdyż § 1 przewiduje już nadużycie stosunku zależności. Zgodnie z tym przepisem kto, przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Ocena stopnia zależności, o którym mowa w § 1 art. 199 ma zatem charakter stopniowalny i każdorazowo zależy od uznania sądu i znajduje swój wyraz w wymiarze kary. Wprowadzenie § 4 pkt 1) w brzmieniu zaproponowanym przez Projektodawcę ma zatem charakter zbędny, a posłużenie się w tym przepisie terminem „szczególnej zależności” jest niezrozumiałe i rodzić będzie problemy związane z odpowiednią subsumpcją czynu zabronionego – zakwalifikowaniem go jako czynu z § 1 albo § 4 art. 199 Kodeksu karnego, między innymi z uwagi na otwarty katalog podmiotów w § 4 pkt 1 (przez użycie terminu „w szczególności” przed konkretnymi zawodami lub funkcjami skutkującym zaostreniem odpowiedzialności karnej).

Projekt zawiera dyferencjację polegającą na przypisaniu innego aniżeli „nadużycie stosunku zależności” normatywnego znaczenia frazie „nadużycia zaufania wynikającego

z pełnionej funkcji lub wykonywanego zawodu” (§4 pkt 2) proponowanej regulacji). Semantycznie „stosunek zależności” to relacja, w której jedna strona jest podporządkowana drugiej, a jej sytuacja (materialna, zdrowotna, zawodowa lub psychiczna) jest uzależniona od sprawcy posiadającego przewagę fizyczną, psychiczną lub moralną. Jak zatem wynika z tego znamień czasownikowe z pkt 2) stanowi podzbiór szerokiego wachlarza zbioru „nadużycia stosunku szczególnej zależności”.

Projekt zawiera propozycję znaczącego podwyższenia zagrożenia karnego za czyn przewidziany w § 1 jako obejmujący swoim zakresem wszystkie zdarzenia związane z nadużyciem stosunku zależności (górną granicą zagrożenia; dotychczas 3 lata, proponowana 10 lat), co umożliwi sądowi orzekającemu w danej sprawie odpowiednie dopasowanie kary do szerokiego spektrum społecznej szkodliwości czynu. Zaproponowana zmiana jest zatem zbędna do osiągnięcia zamierzonego przez Projektodawcę celu i prowadzić będzie jedynie do wątpliwości odnośnie do czynów objętych dyspozycją § 1 z uwagi na krzyżujące się zakresy znaczeniowe terminów „nadużycia stosunku zależności” i „szczególnej zależności”, o której mowa w projektowanym § 4.

Przewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

sędzia Dagmara Pawełczyk-Woicka